

30.3.2025

קול קורא למשקים חקלאיים להצטרף להקמת מערך הטמעה ("משקי מודל") בחבל התקומה

1. רקע למיזם ומטרותו
1. בעקבות מתקפת הטרור הרצחנית של חמאס על מדינת ישראל ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) התחייבה ממשלת ישראל לפעול לשיקום ופיתוח כלכלי-חברתי של חבל תקומה (יישובי עוטף עזה). לצורך כך קיבלה ממשלת ישראל מספר החלטות ממשלה, ולפיהן הוקמה המנהלת לשיקום ולפיתוח חבל תקומה ואוכלוסייתו (מנהלת תקומה), אושרה תוכנית אסטרטגית רב שנתית לשנים 2024-2028 ומסגרת תקציבית למימוש התוכנית.
2. מנהלת תקומה גיבשה, בין היתר, תכנית לביסוס האגטק כמנוע צמיחה כלכלי בחבל, ובהתאמה לבסס את החקלאות בחבל כחקלאות מתקדמת ומקיימת, המנצלת באופן יעיל יותר את משאבי כוח האדם, הקרקע והמים, ואת הגדלת השימוש במיכון מתקדם.
3. רכיב מרכזי בתכנית האגטק, הוא הקמת מערך הטמעה המבוסס על היכולת להתאים טכנולוגיות וממשקים לתנאי האזור, לבסס הטמעה בתנאים אמיתיים אצל החקלאים ולתמוך במעבר לחקלאות מתקדמת.
4. איגוד ערים מסוג אשכול רשויות נגב מערבי (להלן: "האשכול" ו/או "אשכול נגב מערבי") פועל באחת עשרה רשויות מקומיות בנגב המערבי: אופקים, מועצה אזורית אשכול, מועצה אזורית בני שמעון, מועצה אזורית חוף אשקלון, מועצה מקומית לקייה, מועצה אזורית מרחבים, נתיבות, רהט, מועצה אזורית שדות נגב, שדרות, ומועצה אזורית שער הנגב (להלן: "רשויות האשכול").
5. במהלך משותף של משרד החקלאות, מנהלת תקומה ואשכול רשויות נגב מערבי (להלן גם – מנהלת הפרויקט), מפורסם קול קורא זה - המיועד להקמת מערך הטמעה שיכלול "יחידות מודל" לקידום הטמעת חדשנות וטכנולוגיה בחקלאות חבל תקומה.
6. המונח "משקי/יחידות מודל" מכון לפעילות הדגמה/התאמה/יישום של טכנולוגיה או ממשק מוכחים, שתבצע במשק חקלאי מסחרי, במטרה לקדם הטמעה ויישום של טכנולוגיות וממשקים חדשניים, הנותנים מענה לאתגרים מקצועיים בכל תחום גידול.
7. סביב יחידות המודל במשקים המסחריים יוקם מערך אחוד לאיסוף ידע ונתונים כדי שיתאפשר להסיק מסקנות מקצועיות וכלכליות מכל תהליך הדגמה, ומערך הפצת ידע אקטיבי לכלל החקלאים באזור.

8. יחידות המודל שיוקמו במשקים המסחריים נועדו למטרות של הדגמה והטמעה של טכנולוגיות וממשקים שסיימו את שלבי הפיתוח (מחקרי או מסחרי) ונמצאים כבר בשימוש מעשי אצל חקלאים, בהיקף כזה או אחר, בארץ או בעולם. מסיבות שונות נמצא, כי טכנולוגיות וממשקים אלו אינם נמצאים כיום בשימוש רחב בחבל התקומה, על-אף הפוטנציאל הגלום בהם לקידום החקלאות בחבל, והמהלך של משקי המודל נועד לקדם את הטמעת השימוש בהן.

9. במסגרת עבודת המטה הוחלט, על בסיס קריטריונים מקצועיים, כי בשלב הראשון יוקמו יחידות מודל בשלושה תחומי הגידול שלהלן:

- א. גידולי מטעים - סובטרופיים והדרים;
 - ב. גידולי שדה - גידולי שדה בשטח פתוח, מושקים ושאנים מושקים, למאכל ולמספוא;
 - ג. ירקות בבתי צמיחה - בדגש על עגבניות.
- צוותים מקצועיים (שבהם היו שותפים נציגי חקלאים, מומחים חקלאיים וחוקרים), מיפו והגדירו בכל סוג גידול את האתגרים העיקריים ואת סוגי הפתרונות/הטכנולוגיות והממשקים שיודגמו מול כל אתגר.
10. בהליך תחרותי מקביל לקול קורא זה, ובשיתוף פעולה עם המגדל שמשקו יבחר להיות "משק מודל", יבחרו ספקי הטכנולוגיות/ממשקים הספציפיים להדגמה והטמעה בכל יחידת מודל.
11. מסגרת הזמן - הפרויקט מתוכנן ומתקצב בשלב זה ל-4 שנים;

2. "מגדלים מובילים" – המשקים שיבחרו להיות משקי מודל

12. אנו מחפשים מגדלים מקצוענים מובילים, בעלי ניסיון והיקף פעילות משמעותיים, המייצגים את החקלאות באזור, ואשר מעוניינים ומתאימים, להיות שותפים במהלך פורץ דרך להובלת החקלאות במרחב.

13. אם אתם מגדלים בעלי נכונות ללמידה והתנסות, בעלי ניסיון מוכח בהטמעת חדשנות טכנולוגיות במשקם, מגדלים שנכונים להשקיע זמן ולשתף במידע, נתונים וניסיון; מגדלים הניחנים בגמישות הנדרשת במהלך הפרויקט, ובעלי יכולת להציג ולשתף חקלאים, מדריכים, וחוקרים בניסיון והמידע שיצטבר בפרויקט, אנו מחפשים אתכם כשותפים במהלך.

14. מגדל אשר יבחר להיות חלק ממערך ההטמעה ובמשקו יוקמו "יחידות מודל" יתחייב לשתף פעולה באופן מלא ומפורט עם הליכי איסוף נתונים, תצפיות והפצת ידע הכוללים סיורים, ימי עיון והפקת חומרים.

3. תקצוב ומימון

15. התמיכה במיזם ההטמעה תתקצב ע"י הפרויקט בהתאם לרכיבים הבאים:

- תשתיות קבועות – מנהלת הפרויקט תתקצב, בשיעור שבין 50%-70% (השיעור המדויק יקבע בהמשך ואל מול החקלאים שיבחרו), את התשתיות הנדרשות ליישום הטכנולוגיה או הממשק (כגון שבילי בטון, חיבור חשמל, מצע מנותק, שיפורים בחממה וכיו"ב) במקרים בהם הצוות המקצועי יקבע כי תשתיות אלו חיוניות להקמת מערך ההטמעה ואינן חלק מהמשק מלבתחילה או שהתשתית ממומנת במסלול מקביל אחר;
 - תמיכה במגדל – מנהלת הפרויקט תתקצב שירותי חווה שונים כגון: הוצאות ישירות (עובדים, מים, חשמל, שתילים), איסוף נתונים וניטור, קטיפים ושקילות, הזמן של המגדל עצמו. השיעור המדויק יקבע מול כל חקלאי בהתאם למפרט יחידת ההדגמה.
 - ישומים טכנולוגיים שאינם תשתיתיים – מנהלת הפרויקט תהיה אחראית לסכם עם ספקי הטכנולוגיה, את ההיבט המימוני של התקנה ושירות של טכנולוגיות (כגון סנסורים, תכנות ניהול נתונים, מאווררים, מדשנות מדויקות, מכונות השקיה וכיו"ב).
- שיעור המימון הסופי יקבע בכל תחום לאחר קבלת המידע מספקי הטכנולוגיות, השלמת התכנון של יחידות המודל ובהתאם לאילוצי תקציב.

4. בחירת המגדלים

16. בכל תחום גידול (גד"ש, ירקות, מטעים) מפורטים בנספחים א-ג, תנאי סף קונקרטיים (גודל המשק, סוג הגידול, קיומה של מערכת לאיסוף נתונים ועוד) וקריטריונים לתעדוף בחירת המשק והמגדל.
17. מגדל המבקש להימנות על קבוצת המגדלים המובילים ולהציע כי במשקו יוקמו יחידות הטמעה, ימלא את המסמכים המצורפים לנספח הרלוונטי לסוג הגידול של משקו;
18. בחינת הבקשות – הבקשות יבחנו ב-2 שלבים:

- צוות מקצועי לבחינת הבקשות יבחן את עמידת הבקשות בדרישות המקצועיות וייתן את המלצותיו בכל תחום. בראש הצוות יעמוד איש מקצוע משה"מ ויהיו חברים בו נציג האשכול ונציג מקצועי נוסף.
- ראיון אישי והחלטות – צוות בראשות מנהל שה"מ, ובהשתתפות נציג אגרונום, נציג מערך האגטק במנהלת תקומה, ראש הצוות המקצועי ופרויקטור המיזם, יפגוש את החקלאים שקיבלו המלצות מהצוות המקצועי ויחליט על המגדלים שבמשקם יוקמו חלקות המודל בשלב א.

5. הוראות כלליות

19. זכאים להגיש בקשות –

1. אדם פרטי, שותפות, אגודה שיתופית חקלאית, חברה בע"מ;
2. מגיש הבקשה קיים פעילות חקלאית בחבל תקומה כהגדרתו בנוהל זה נכון ליום 6.10.2023 .
3. יצרן חקלאי כהגדרתו בחוק לעידוד השקעות הון בחקלאות התשמ"א 1980.
4. אישור על אחזקת הקרקע כדין שביחס אליה מוגשת הבקשה. הבקשות יוגשו אך ורק בגין שטחים חקלאיים הנמצאים בחבל תקומה (במסגרת נוהל זה לא נכללים "קבלני עיבוד חקלאי" (שהנם יצרנים חקלאיים ויש להם הסכמי עיבוד עם חקלאים אחרים לצורך הוכחת אחזקת קרקע כדין).
5. אישור ניהול ספרים כחוק.
20. ניתן להגיש בקשות לנוהל זה עד ליום 30.4.2025, הגשה ע"ב טופס מקוון בכל אחד מהנספחים.

"קול קורא" למשקים חקלאיים להצטרף למערך הטמעה בחבל התקומה

מס' איגוד 501400634 | ת.ד. 5050 נתיבות | info@westnegev.org.il | טל- 073-7269274 פקס- 073-3323017

אופקים | אשכול | בני שמעון | חוף אשקלון | לקיה | מרחבים | נתיבות | רהט | שדות נגב | שדרות | שער הנגב

נספח א'

ירקות בבתי צמיחה - הוראות מיוחדות

מנהלת תקומה ומשרד החקלאות קוראים לחקלאים הרואים עצמם מובילים בתחומם להצטרף למערך הטמעת טכנולוגיות וממשקים ולהיות בחוד החנית של התמודדות עם אתגרי הגידול העכשוויים.

ביחידת המודל בעגבניות יוטמעו פתרונות חדשניים, הנמצאים כבר בשימוש מסחרי במקומות אחרים, ושיש להם פוטנציאל לקדם את ההתמודדות עם אתגרי היצור החקלאי הנוכחי.

קהל היעד:

מגדלי עגבניות פעילים בשטחי חבל תקומה

1. מטרת הקול הקורא

הקמת יחידות מודל, כחלק ממערך הטמעה במשקים מסחריים, נועדה לקדם יישום והטמעה של טכנולוגיות וממשקים כדי לסייע לחקלאים להתמודד עם האתגרים המרכזיים של היצור במרחב הנגב המערבי.

המגדלים שיבחרו יהיו שותפים מובילים בקידום החדשנות והחקלאות באזור, ויחד איתם תיבנה תכנית עבודה המאפשרת הקמת תשתית ראויה לגידול יחד עם בחירת מערך של טכנולוגיות חדשות ומוכחות להתמודדות עם האתגרים.

הקול הקורא מתמקד בירקות בבתי צמיחה בדגש על גידול עגבניות, ויבדוק/יעריך/יטמיע מענה לאחד או יותר מהאתגרים הבאים:

- חיסכון בכח אדם;
- התמודדות עם אתגרי אקלים: הארכת הגידול לעונת הקיץ והסתיו;
- בריאות ופוריות קרקע;
- שימוש באנרגיה מתחדשת לטובת גידול מיטבי.

2. מה מקבל המגדל?

השתתפות במימון

- תשתיות קבועות – תשתיות שידרשו לצורך התקנת הטכנולוגיות (כגון, שבילי בטון, מצע מהודק, מסועים) – בשיעור 50%-70% מהעלות שתאושר;
- התקנת הטכנולוגיות שיבחרו – מענק בשיעור 70%-90% מהעלות המאושרת;
- שירותי חווה – השתתפות בעלויות תשומות, מים, עבודה.

3. מה מצופה מהמגדל?

מהמגדלים שיבחרו להיות "משקי מודל" מצופה השתתפות פעילה בפיתוח הידע והפצתו; שיתוף בנתונים שידרשו, ומתן אפשרות לביקורים, תצפיות, ימי עיון ועוד לחשיפת התובנות למגדלים נוספים.

4. תנאים הנוגעים למגדל ולמשק

1. המגדל המוביל את המשק - קו"ח, שנות ניסיון בחקלאות;
2. פירוט בדבר צוות מקצועי נוסף במשק;
3. ניסיון/מעורבות קודמת בניסויי שדה בליווי הדרכה;
4. גודל השטח וסוגי הגידולים;
5. התחייבות לשימוש בתכנות איסוף נתונים;
6. מערכות ההשקיה והדישון הקיימות;
7. היסטוריית גידול בשנתיים האחרונות.

5. דרישות טכניות:

- חממה בגודל של 5-10 דונם בגובה מרזב מינימלי של 4 מ' או בית רשת.
- אישור בעלות/ הסכם רלוונטי על הקרקע המדוברת.
- חיבור חשמל פעיל-יתרון
- נגישות ברכב רגיל לחלקות המודל.
- משרד/אתר סמוך לקיום פגישות ודיונים.
- קיום מאווררים ומזרון לח - יתרון.

הגשה בטופס מקוון:

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScLhVeZl8o3Ovi0doJopGBUDXjldjBfZSAoAccwy5sGdZl73A/viewform>

"קול קורא" למשקים חקלאיים להצטרף למערך הטמעה בחבל התקומה

נספח ב'

מטעים (אבוקדו והדרים) - הוראות מיוחדות

מנהלת תקומה ומשרד החקלאות קוראים לחקלאים הרואים עצמם מובילים בתחומם להצטרף למערך הטמעת טכנולוגיות וממשקים ולהיות בחוד החנית של התמודדות עם אתגרי הגידול העכשוויים.

ביחידת המודל במטעים יוטמעו פתרונות חדשניים, הנמצאים כבר בשימוש מסחרי במקומות אחרים, ושיש להם פוטנציאל לקדם את ההתמודדות עם אתגרי היצור החקלאי הנוכחי.

קהל היעד: מגדלי אבוקדו והדרים פעילים בשטחי חבל תקומה.

1. מטרת הקול הקורא

הקמת יחידות מודל, כחלק ממערך הטמעה במשקים מסחריים, נועדה לקדם יישום והטמעה של טכנולוגיות וממשקים כדי לסייע לחקלאים להתמודד עם האתגרים המרכזיים של היצור במרחב הנגב המערבי.

המגדלים שיבחרו יהיו שותפים מובילים בקידום החדשנות והחקלאות באזור, ויחד איתם תיבנה תכנית עבודה המאפשרת הקמת תשתית ראויה לגידול יחד עם בחירת מערך של טכנולוגיות חדשות ומוכחות להתמודדות עם האתגרים.

הקול הקורא המתמקד בגידול אבוקדו והדרים, ויבדוק/יעריך/יטמיע מענה לאחד או יותר מהאתגרים הבאים:

- ייעול השימוש במים ודשנים;
- ניהול מבוסס נתונים;
- בריאות ופוריות הקרקע;
- חיסכון בכח אדם;
- שיפור ההאבקה באבוקדו;
- התמודדות עם אירועי קיצון אקלימיים;

2. מה מקבל המגדל?

השתתפות במימון

- תשתיות קבועות – תשתיות שידרשו לצורך התקנת הטכנולוגיות (כגון, מתפילון או בוסטר) – בשיעור 50%-70% מהעלות שתאושר;
- התקנת הטכנולוגיות שיבחרו – מענק בשיעור 70%-90% מהעלות המאושרת;

- שירותי חווה – השתתפות בעלויות תשומות, מים, עבודה.

3. מה מצופה מהמגדל?

מהמגדלים שיבחרו להיות "משקי מודל" מצופה השתתפות פעילה בפיתוח הידע והפצתו; שיתוף בנתונים שידרשו, ומתן אפשרות לביקורים, תצפיות, ימי עיון ועוד לחשיפת התובנות למגדלים נוספים.

4. תנאים הנוגעים למגדל ולמשק

- המגדל המוביל את המשק - קו"ח, שנות ניסיון בחקלאות;
- פירוט בדבר צוות מקצועי נוסף במשק, כולל נותני שירות קבועים כגון פקחי מזיקים;
- ניסיון/מערבות קודמת בניסויי שדה בליווי הדרכה;
- גודל השטח וסוגי הגידולים;
- שימוש קיים ביישומים לאיסוף נתונים;
- מערכות ההשקיה והדישון הקיימות;
- היסטוריית גידול בשנתיים האחרונות;
- האם קיימות במשק בעיות אשר מסגרת זו עשויה לתת להן מענה;

5. דרישות טכניות:

- גודל חלקה של 20 דונם (שיחולק ל-10 ו-10 דונם לבחינה כתצפית) או לחילופין, חלקה של 10 דונם וחלקה נוספת זהה;
- גיל החלקה – לפחות 6 שנים מנטיעה – מטע/פרדס בוגר בהנבה מלאה;
- זנים – משק אבוקדו - חלקת האס עם אטינגר כמפרה. משק הדורים – לימון/אורי/תפוז;
- תשתית השקיה ודישון מסודרת – מחשב השקיה, משאבת דשן, פילטרים וכו';
- שטח אחיד מבחינת קרקע ושיפוע, על מנת להקטין את השונות בתוך החלקה;
- יכולת ביצוע עבודות שוטפות – פועלים זמינים וכלי עיבוד נדרשים (טרקטור, מרססים, מרסקת וכו') או התקשרות עם קבלני עיבוד בשוטף;
- נגישות ברכב רגיל לחלקות המודל;
- משרד/אתר סמוך לקיום פגישות ודיונים.

הגשה בטופס מקוון:

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdoTuyVeuznwGkWGPhXd36aVLMzavg97S5T4-cVe29mJfjQ/viewform>

"קול קורא" למשקים חקלאיים להצטרף למערך הטמעה בחבל התקומה

נספח ג'

גידולי שדה - הוראות מיוחדות

מנהלת תקומה ומשרד החקלאות קוראים לחקלאים הרואים עצמם מובילים בתחומם להצטרף למערך הטמעת טכנולוגיות וממשקים ולהיות בחוד החנית של התמודדות עם אתגרי הגידול העכשוויים.

ביחידת המודל בגידולי שדה יוטמעו פתרונות חדשניים, הנמצאים כבר בשימוש מסחרי במקומות אחרים, ושיש להם פוטנציאל לקדם את ההתמודדות עם אתגרי היצור החקלאי הנוכחי.

קהל היעד: מגדלי פלחה (חיטה / שעורה / אפונה / תלתן) / אגוזי אדמה / תפוזי א / גזר וגידולי שדה נוספים, פעילים בשטחי חבל תקומה;

1. מטרת הקול הקורא

הקמת יחידות מודל, כחלק ממערך הטמעה במשקים מסחריים, נועדה לקדם יישום והטמעה של טכנולוגיות וממשקים כדי לסייע לחקלאים להתמודד עם האתגרים המרכזיים של היצור במרחב הנגב המערבי.

המגדלים שיבחרו יהיו שותפים מובילים בקידום החדשנות והחקלאות באזור, ויחד איתם תיבנה תכנית עבודה המאפשרת הקמת תשתית ראויה לגידול יחד עם בחירת מערך של טכנולוגיות חדשות ומוכחות להתמודדות עם האתגרים.

הקול הקורא מופנה למגדלים המנויים על קהל היעד ויבדוק/יעריך/יטמיע מענה לאחד או יותר מהאתגרים הבאים:

- ייעול השימוש בתשומות (כגון מים, דשנים וחומרי הדברה) וקבלת החלטות מבוססת נתונים;
- חיסכון בכח אדם;
- התמודדות עם משבר האקלים;
- בריאות הקרקע.

2. מה מקבל המגדל?

השתתפות במימון

- תשתיות קבועות – תשתיות שידרשו לצורך התקנת הטכנולוגיות – בשיעור 50%-70% מהעלות שתאושר;
- התקנת הטכנולוגיות שיבחרו – מענק בשיעור 70%-90% מהעלות המאושרת;

- שירותי חווה – השתתפות בעלויות תשומות, מים, עבודה.

3. מה מצופה מהמגדל?

מהמגדלים שיבחרו להיות "משקי מודל" מצופה השתתפות פעילה בפיתוח הידע והפצתו; שיתוף בנתונים שידרשו, ומתן אפשרות לביקורים, תצפיות, ימי עיון ועוד לחשיפת התובנות למגדלים נוספים.

4. תנאים הנוגעים למגדל ולמשק

- המגדל המוביל את המשק- קו"ח, שנות ניסיון בחקלאות;
- פירוט בדבר צוות מקצועי נוסף במשק;
- ניסיון/מערבות קודמת בניסויי שדה בליווי הדרכה;
- גודל השטח וסוגי הגידולים;
- שימוש קיים ביישומים לאיסוף נתונים;
- מערכות ההשקיה והדישון הקיימות;
- היסטוריית גידול בארבע השנים האחרונות בעדיפות שתכלול גם היסטוריית ריסוסים ודישון / זיבול

5. דרישות טכניות:

- גודל חלקה מינימלי של 20 דונם (שיחולק ל-10 ו-10 דונם לבחינה כתצפית) או לחילופין, חלקה של 10 דונם וחלקה נוספת זהה שבהן נהוג לבצע מחזור זרעים תקני במקובל;
- תשתית השקיה ודישון מסודרת – מחשב השקיה, משאבת דשן, פילטרים וכו';
- יכולת ביצוע עבודות שוטפות – פועלים זמינים וכלי עיבוד נדרשים (טרקטור, מרססים, מרסקת וכו') או התקשרות עם קבלני עיבוד בשוטף;
- נגישות ברכב רגיל לחלקות המודל;
- משרד/אתר סמוך לקיום פגישות ודיונים.

הגשה בטופס מקוון:

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSebXZlQ5uiOsn6MzsqvcSwtM5nWd4Qj1v0_9yZwu4rmQRBPVA/viewform